

Huvudman

STIFTELSEN LUNDSBERGS SKOLA
info@utb.lundsbergsskola.se

Beslut

Datum 2026-02-02
Dnr SI 2025:2057, 2025:2138
Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av Lundsbergs grund- och gymnasieskola med Stiftelsen Lundsbergs skola som huvudman i Storfors kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 2 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Lundsbergs grund- och gymnasieskola, med Stiftelsen Lundsbergs skola som huvudman i Storfors kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande åtgärder mot kränkande behandling på elevhemmen, samt beslut om avstängning och tillfällig omplacering inom skolan. Skolinspektionen besökte skolan den 26 och 27 mars 2025. Inför besöket genomförde Skolinspektionen en anonym elevenkät samt begärde in dokumentation från huvudmannen, bland annat huvudmannens plan mot kränkande behandling, huvudmannens språkbruksenkät för 2025, anmälningar om kränkande behandling och beslut om avstängning. Under skolbesöket genomfördes intervjuer med rektorn och internatchef, representanter för elevhälsan, elevhemsföreståndare (även kallade husföräldrar) samt åtta elevgrupper.

Skolinspektionen beslutade den 2 juni 2025 att förelägga Stiftelsen Lundsbergs skola att senast den 31 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande åtgärder mot kränkande behandling, elevernas delaktighet i skolans arbete med planen mot kränkande behandling respektive beslut om avstängning och tillfällig omplacering. Stiftelsen Lundsbergs skola har den 28 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter genomfört ett uppföljningsbesök den 18 och 19 november 2025 där sju elevgrupper, elevhemsföreståndare, representanter för elevhälsan, rektorn och internatchef samt representanter för huvudmannen intervjuats.

Inför uppföljningsbesöket genomförde Skolinspektionen en elevenkät för att ge samtliga elever vid elevhemmen en möjlighet att anonymt svara på frågor om eventuell förekomst av kränkande behandling vid elevhemmen. Vid både besöket den 26 och 27 mars samt den 18 och 19 november har det funnits möjlighet för eleverna att delta enskilt i intervju med Skolinspektionen, vilket några elever också valt att göra.

Skolinspektionen har nu i aktuellt ärende tagit ställning till om Stiftelsen Lundsbergs skola har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen har i beslut den 2 juni 2025 bedömt att Stiftelsen Lundsbergs skola inte levde upp till skollagens bestämmelser gällande elevhemspersonalens skyldighet att anmäla till rektorn när de får kännedom om att en elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Vidare förelåg brist avseende att skolans plan mot kränkande behandling inte upprättades, sågs över och följdes upp under medverkan av eleverna.

Huvudmannen skulle se till att vid minst ett tillfälle före den 15 augusti 2025 klargöra skyldigheten för all elevhemspersonal att anmäla till rektorn då en elev utsätts, eller om personal får kännedom om att en elev anser sig utsatt, för kränkande behandling. Vidare skulle huvudmannen se till att elevhemspersonal följer denna skyldighet och anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Redovisningen skulle innefatta information om antalet kränkningsanmälningar som inkommit till rektorn under perioden 1 juni-17 oktober 2025 och fem av dessa anmälningar skulle bifogas till redovisningen. Utöver detta skulle huvudmannen se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna.

Planen mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026 skulle bifogas huvudmannens redovisning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om kränkande behandling

Av huvudmannens redovisning framgår att samtliga medarbetare vid en arbetsplatsträff den 12 juni 2025 har informerats av rektorn om personalens lagstadgade skyldighet att anmäla till rektorn om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Vidare har kuratorn under våren 2025 regelbundet deltagit på möten med elevhemsföreståndarna och återkommande informerat om denna skyldighet. Huvudmannen har till sin skriftliga redovisning bifogat fem kränkningsanmälningar.

Av intervjuer med rektorn och internatchefen framgår att skolledningen vid flera tillfällen informerat all personal om vikten av att både agera och anmäla om personal får kännedom om förekomst av kränkande behandling. Vidare framgår det av intervjuer med elevhemsföreståndare, elever, elevhälsans representanter samt rektorn och internatchefen att samtliga har uppfattningen att personal nu agerar vid kränkningar och att all personal anmäler om de får kännedom om att en elev upplever sig kränkt. Det innebär enligt de intervjuade att en anmälan även görs när personalen uppfattar att en kränkning kan ha skett utan att en elev säger till personalen att denne upplever sig kränkt. Det framgår av samtliga intervjuer att den ökning av kränkningsanmälningar som skett (1 anmälan vårterminen 2025 jämfört med 23 anmälningar under perioden 1 juni-17 oktober 2025) inte beror på försämrad trygghet. Tvärtom uppger samtliga intervjuade att tryggheten snarare är bättre under höstterminen 2025 jämfört med tidigare och att det ökade antalet anmälningar beror på att alla fall av möjlig kränkning som kommer till personalens kännedom nu anmäls till rektorn.

Skolinspektionens utredare har under besöket, genom skolenhetens digitala system, tagit del av flera exempel på kränkingsanmälningar med tillhörande utredningar som gjorts under höstterminen 2025. Av de granskade utredningarna framgår att händelserna utretts och att åtgärder vidtagits.

Elevers delaktighet i arbetet med planen mot kränkande behandling

Det framgår av såväl huvudmannens insända plan mot kränkande behandling som av samtliga intervjuer att eleverna varit delaktiga i översyn och uppföljning av föregående läsårs plan mot kränkande behandling. Det framgår även att eleverna varit delaktiga i upprättandet av nuvarande läsårs plan. Samtliga intervjuade uppger att det efter Skolinspektionens beslut den 2 juni 2025 har instiftats ett råd kallat Lundsbergsrådet. Genom Lundsbergsrådet har eleverna bland annat varit delaktiga i upprättande, översyn och uppföljning av skolans plan mot kränkande behandling. Lundsbergsrådet leds av två lärare och eleverna är på olika sätt representerade i rådet. Bland annat ingår elevrådsrepresentanter, trommän (elever som representerar respektive elevhem) samt elevrepresentanter från andra instiftade råd vid skolan. Av intervjuer med elever, elevhälsan samt rektorn och internatchefen framgår att olika personalrepresentanter bjuds in till Lundsbergsrådet beroende på vilka ämnen som ska tas upp. Som exempel nämns att skolledningen deltagit i samband med att en ny plan mot kränkande behandling skulle tas fram och den gamla planen skulle följas upp och ses över. Eleverna uppger att elevrådsrepresentanterna har tagit med sig förslaget till respektive klass som därefter gett sin syn på planen mot kränkande behandling. Elevrådsrepresentanterna har sedan tagit med sig åsikter och förslag tillbaka till Lundsbergsrådet där skolledningen fått ta del av elevernas utvärdering av föregående läsårs plan och deras åsikter om förslaget till ny plan.

Eleverna uppger att de tidigare fört fram kritik till skolledningen gällande att eleverna inte getts möjlighet att framföra åsikter eller vara delaktiga i beslut som fattats kring aktiviteter, som exempelvis arbetet med planen mot kränkande behandling. Eleverna uppger att införandet av Lundsbergsrådet visar att skolledningen lyssnat på denna kritik och att eleverna nu via Lundsbergsrådet har fått möjlighet att föra fram sin uppfattning om olika förslag innan beslut fattas.

Värdegrundsarbete

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 2 juni 2025 att utredningen visade att olika strukturer, händelser och språkbruk med kränkande inslag förekom och bidrog till en miljö och jargong med kränkande inslag som tycktes ha normaliserats på elevhemmen.

Av samtliga intervjuer vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 17 och 18 november 2025 framgår att det har genomförts ett omfattande värdegrundsarbete på skolan och vid elevhemmen samt att flera åtgärder har vidtagits. Bland annat har externa aktörer, som är specialiserade på att arbeta med värdegrundsfrågor, anlåtts för att arbeta med både personal och elever. För eleverna har det skett genom att eleverna, elevhemsvis, har arbetat med olika diskussionsfrågor och övningar kopplade till skolans värdegrund under ledning av de externa aktörerna. Totalt ska varje elevhem få fyra utbildningstillfällen där tre genomförts under höstterminen 2025 enligt eleverna. Utöver detta uppger elevhälsan och eleverna att eleverna även arbetat med olika övningar under mentorstid under ledning av mentor och representanter för elevhälsan. Eleverna uppger vidare att de arbetat med värdegrundsfrågor på elevhemmens onsdagssamlingar under ledning av elevhemsföreståndarna och även där har en representant för elevhälsan deltagit. Även personalen har fått fortbildning kopplat till värdegrundsarbete av externa aktörer enligt elevhemsföreståndare, elevhälsans representanter, rektorn och internatchefen. Rektorn och huvudmannen beskriver detta som en del i det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling. Arbetet har dels handlat om ledarskap, dels om att få personalen att förstå att all verksamhet såväl på internatet som på skolan ska ske utifrån samma värdegrund.

När det gäller det poängsystem som eleverna använt tidigare och som spelade en roll vid den incident som skedde i januari 2025, vilken omnämns i Skolinspektionens beslut den 2 juni 2025, uppger samtliga intervjuade att detta poängsystem inte längre finns kvar. Eleverna uppger att förra läsårets elever i år tre beslutade att avskaffa poängsystemet efter januariincidenten och att det inte ersatts med ett liknande system. Huvudmannens representanter uppger att skolledningen tydliggjort att sådant poängsystem inte får finnas kvar och att eleverna själva kommit till samma insikt. Elevhälsans representanter uppger att skolan ska följa upp detta under lång

tid för att säkerställa att poängsystemet inte återuppstår.

Elevhemsföreståndarna uppger att de under återkommande enskilda utvecklingssamtal har stämt av med eleverna att poängsystemet inte längre finns kvar.

Samtliga intervjuade beskriver en ökad bemanning i elevhemmen och en förändrad sammansättning av elevhemsföreståndare som viktiga insatser i värdegrunds- och trygghetsarbetet. Rektorn och internatchefen samt huvudmannens representanter uppger att det tidigare varit 12 elevhemsföreståndare fördelade på de sex elevhemmen, men att de nu ökat bemanningen till 18 elevhemsföreståndare. Det har enligt elevhemsföreståndarna, rektorn och internatchefen samt huvudmannens representanter lett till ökad möjlighet till dubbelbemanning och mer tid för överlämningar mellan elevhemsföreståndarna. Vidare ger den ökade bemanningen bättre möjlighet för elevhemsföreståndarna att upptäcka, agera och anmäla vid förekomst av eventuella kränkningar enligt rektorn och internatchefen. Vidare beskriver samtliga intervjuade att den rotation som genomförts rörande vilket elevhem elevhemsföreståndarna är ansvariga för har lett till att det nu råder samma regler på alla elevhem. Eleverna uppger att de saknar vissa elevhemsföreståndare men att de samtidigt märkt att alla elevhem nu har samma regler och rutiner. Ytterligare vinster med rotationen, enligt rektorn och internatchefen, är att elevhemsföreståndarna kunnat dela goda exempel med varandra och att rotationen underlättar i arbetet med att upprätthålla likvärdiga regler och en gemensam värdegrund på samtliga elevhem. Flera av eleverna uppger att en annan förändring de lagt märke till är ett förändrat språkbruk mellan eleverna på elevhemmen, där det tidigare fanns en jargong som innehöll kränkande inslag men som nu i stort sett är borta. Av intervjuer med elevhemsföreståndarna, rektorn och internatchefen framgår att de elever som kallas tromän fått ett delvis förändrat uppdrag. Till exempel ansvarar nu elevhemsföreståndarna, inte längre tromännen, för uppgifter som att göra städsyn och scheman för olika sysslor kopplade till elevhemmen. Tromännens uppdrag är i stället att vara ambassadörer för sina elevhem och eleverna som bor där.

Av samtliga intervjuer framgår att det är en ökad vuxennärvaro i olika sammanhang. Exempelvis framgår att elevhemsföreståndarna gör lektionsbesök och att lärarna åter lunch med eleverna på elevhemmen samt att lärarna har mentorsträffar på elevhemmen. Vidare uppger elever, rektorn och internatchefen samt elevhälsans representanter att kurator och skolsköterska under kvällstid genomför årskursvisa måltider med föreläsningar kopplade till värdegrundsarbetet.

Rektorn och internatchefen uppger att den satsning de gjort för att skapa fler tvärprofessionella möten har varit viktig för att skapa en "vi-känsla" hos personalen i det förändringsarbete kring värdegrundsfrågor som nu gjorts. Satsningen har inkluderat både skolans och elevhemmens personal. Det har

enligt rektorn skapat en trygghet i personalgruppen och en känsla av att alla arbetar åt samma håll. Huvudmannens representanter betonar vikten av att det arbete som nu genomförts kopplat till värdegrund och trygghet hålls i för att skapa en varaktig förändring och att detta är något som huvudmannen ska ha fokus på framåt.

Rättslig reglering

Ansvar för personalen

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i sjätte kapitlet, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen [2010:800])

Målinriktat arbete och skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§. (6 kap. 6 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. (6 kap. 7 § skollagen)

Av förarbeten framgår att huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer åläggs att vidta förebyggande åtgärder mot kränkningar. Inom t.ex. en skola måste rektor och annan personal vara uppmärksam på den jargong och beteendemönster som råder mellan eleverna och se till att miljön på skolan inte inbjuder till sådana missförhållanden. Vad som närmare krävs beror naturligtvis till stor del av omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. dels barnens och elevernas ålder och möjligheterna i övrigt att kontrollera deras förehavanden, dels i vad mån kränkningar kan förutses och hur pass allvarliga de kan väntas bli. (Prop. 2005/06:38 s. 140.)

Plan mot kränkande behandling och elevers medverkan i planen mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande

behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Stiftelsen Lundsbergs skola har följt förelägandet från den 2 juni 2025 och att påtalade brister är avhjälpta.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen har bedrivit ett förändringsarbete kopplat till arbetet mot kränkande behandling. Det har bland annat skett ett arbete med att skapa samsyn och medvetenhet hos all personal, både på skola och elevhem, kring verksamhetens värdegrund och vad all personal har för ansvar kopplat till det systematiska arbetet mot kränkande behandling. Det har medfört att all personal nu anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev utsatts, eller upplever sig utsatt, för kränkande behandling. Vidare har antalet elevhemsföreståndare utökats. För att främja gemensam värdegrund och likvärdiga rutiner, har det införts en rotation vilken innebär att det nu varierar vilket elevhem en elevhemsföreståndare ansvarar för. I förändringsarbetet har även eleverna gjorts delaktiga. Bland annat har värdegrundsarbetet inkluderat såväl elever som personal. En systematik har vidare införts så att eleverna nu medverkar i arbetet med planen mot kränkande behandling. Nya kontakt- och mötesytor har skapats, både mellan olika professioner i personalgruppen och mellan personal och elever.

Även om ett påtagligt arbete har bedrivits, vill Skolinspektionen påtala vikten av att de förändringar som genomförts kontinuerligt följs upp av huvudmannen. Detta för att säkerställa såväl önskad som varaktig effekt på elevernas upplevelse av trygghet vid elevhemmen. Skolinspektionen kommer att följa upp att huvudmannens åtgärder har bibehållen effekt.

Beslut om avstängning och tillfällig omplacering

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen har i beslut den 2 juni 2025 bedömt att Stiftelsen Lundsbergs skola inte levde upp till skollagens bestämmelser gällande hantering av avstängning respektive tillfällig omplacering.

Av beslutet framgår att huvudmannen skulle se till att beslut om avstängning och tillfällig omplacering fattas i enlighet med författningarnas krav. Vidare skulle huvudmannen i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med de eventuella beslut om tillfällig omplacering och avstängning som fattats mellan den 1 juni 2025 och den 17 oktober 2025.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning och av samtliga intervjuer framgår att ingen elev vid skolan, under perioden 1 juli till 19 november 2025, har stängts av från skolan eller elevhemmet. Det framgår av intervjuer med rektorn och internatchef, huvudman, elevhälsa och elever att ingen elev, under samma period, har fått tillfällig omplacering. I den dokumentation som huvudmannen skickat in finns även en rutin för avstängning av elev i gymnasieskolan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 12 och 13 §§ skollagen framgår under vilka förutsättningar rektorn får besluta om tillfällig omplacering i grundskolan och gymnasieskolan.

Av 5 kap. 17 § skollagen framgår under vilka förutsättningar huvudmannen eller rektorn får fatta beslut om avstängning i gymnasieskolan.

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av att inga elever har stängts av från undervisningen och att det inte heller har skett några tillfälliga omplaceringar av elever framkommer inte något i verksamhetens arbete som strider mot författningarnas krav rörande beslut om avstängning och tillfällig omplacering.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Hans Granath

Föredragande
Signerat av: Hans Granath